

OMNIA VINCIT AMOR, ET NOS CEDAMUS AMORI

("Aşk Herşeyi Yener; Öyleyse Biz de Ona Boyun Eğelim")

1847 yılında **Lapseki (Lampsakos)** civarında zengin bir eşya definesi bulundu. Bu definede yer alan ve genellikle İ.S. 6-7. yüzyıllara tarihlenen eşyaların arasındaki sekiz adet kaşık yalnızca dönemin zarif gümüş işçiliğini yansıtmaları bakımından değil, aynı zamanda üzerlerinde yer alan yazıtlar bakımından da büyük bir önem taşımaktaydı. Bugün bu eserlerden altısı British Museum'da, biri Louvre Müzesi'nde olup, sonuncusu ise bir zamanlar önce Gelibolu'da, daha sonra da İzmir'de görülmüş ama bir daha izine rastlanmamıştır.

Lampsakos'da bulunan bu gümüş kaşıkların tümünde, oyuk kısımda başlayıp sap kısmında devam eden, kimi Grekçe, kimi Latince ya da iki dilde (bilingual) kaleme alınmış bazı ünlü sözler yer almaktadır. Bunlardan Grekçe olan beş tanesi X. yüzyılda derlenmiş olan ünlü **Anthologia Palatina** 'dan

(IX, 386) alınmış birer dizelik şiirlerdir ve

[Yedi Ünlü Bilge](#)

'den

(**Hepta Sophoi**)

bazılarının

sözlerinden oluşmaktadır. Diğer üç kaşıktan ikisinin üzerinde Romalı ünlü ozan

Vergilius

'un birer dizesi, sonuncusunda ise bazı mezar yazıtlarından çok iyi tanıdığımız, yazarı bilinmeyen (anonym) bir dize yer almaktadır. Ayrıca, bu sekiz dizinin her birinin sonunda, olasılıkla sanatçı tarafından eklenen, şaka mahiyetinde bazı "sataşmalar" bulunmaktadır.

Lampsakos definesindeki gümüş eşyaların içinde en ilginç olanı kuşkusuz, üzerinde Vergilius'un İ.Ö. 42-35 yılları arasında yazdığı ve aşığı **Gallus**'a ithaf ettiği **Bucolica** ya da **Eclogae** ("Pastoral Şiirler") adlı eserindeki bir dizesinin (X.69) yer aldığı bir kaşıktır. Vergilius'un bu ünlü dizesi şöyledir:

«Omnia vincit amor, et nos cedamus amori»

(Aşk herşeyi yener; öyleyse biz de ona boyun eğelim).

Romalılarda **Amor** (ya da **Cupido**), Yunanlılarda ise **Eros** adını alan «**Aşk**», aynı zamanda bir tanrı olarak da saygı görmekteydi. Nitekim Amor veya Cupido veya Eros'un kanatlı heykelleri antik devir sanatının en çok rağbet gören öğeleriydi. Bu kaşıkları zengin ve entellektüel birilerinin içkili sofralarında kullanılmak üzere üreten sanatçı bir Yunanlı olmalıydı. Ve bu Yunanlı usta, Vergilius'un ünlü dizesinin sonuna eklediği bir Grekçe espri ile, kaşığı kullanan kişiye yemek sırasında şu şekilde "sataşmak" istemişti:

ΤΡΩΓΕΙ ΕΡΩΤΟΚΡΟΥΣΤΕ («**Doyur karnını, ey Eros'un kurbanı!**»).

[H. Malay](#)

KISA KAYNAKÇA:

O.M. Dalton, *Catalogue of Early Christian Antiquities ... of the British Museum*, 1901, no. 391, Pl. XXIII.

F. Cabrol - H. Leclercq, *Dictionnaire d'Archéologie Chrétienne et de Liturgie* III (1914), Col. 3181, Fig. 3163-2.

Supplementum Epigraphicum Graecum LXII, 1992, 1096.

R. Merkelbach – J. Stauber, *Steinepigramme aus dem griechischen Osten I* (1998), 640-642.